

stantial renewal of political and legal bases. But authorities continued to preserve the static type of ethno-political stability, because of the lack of ethnonational conflicts in Ukraine. That's why state's ethnonational policy at a critical time of ethno-political conflict with Russia in 2014 demonstrated the ineffectiveness. It hasn't mechanisms for rapid, effective response to ethno-political challenges and most widely discussed ethno-political problems remained unresolved for many years.

In contrast to static, we define also dynamic ethno-political stability. This type of stability is formed and maintained open ethno-political systems that actively use all the opportunities and resources for renewal, modernization and development. Such systems are open to innovation, dialogue and exchange mechanisms for maintaining ethno-political stability with other countries and international communities. Prevailing consensus way for regulation of ethnonational interests within multi-ethnic society. The basis for this consensus is serving the general principles, values shared by all citizens.

It should be noted that in political science, in addition to static and dynamic political stability, researchers also distinguish the absolute (full) political stability. Although this kind of stability of the political system is an abstraction that has no implementation in the real world.

For the conclusion, benefits of dynamic ethno-political stability are obvious. Only dynamic ethno-political stability has adequate supply of flexibility. It also includes participation in main processes not only the state or the ruling political party, but also the wider social and ethnic base of civil society. This type of stability provides evolution of the ethno-political system, its democratic development and modernization of ethnonational policy.

Key words: ethnic conflict, ethno-political stability, ethnonational policy.

УДК 323.1

Ш. Н. РІАХАНОВ

АСАМБЛЕЯ НАРОДУ КАЗАХСТАНУ ЯК ІНСТИТУТ РЕГУЛЮВАННЯ МІЖЕТНІЧНИХ ВІДНОСИН У РЕСПУБЛІЦІ КАЗАХСТАН

Ця стаття являє собою спробу аналізу специфіки та політичної ролі Асамблеї народу Казахстану (АНК) з точки зору становлення та послідовного розвитку сучасної структури міжетнічних відносин у Республіці Казахстан. Основною метою постає визначення інституційної ролі АНК з точки зору процесу розвитку казахстанської політичної нації. Автор намагається прояснити державно-політичну роль АНК і підсумувати досвід її розвитку.

Ключові слова: політична нація, Казахстан, Асамблея народу Казахстану.

Риаханов Ш. Н. Ассамблея народа Казахстана как институт регулирования межэтнических отношений в Республике Казахстан

Предпринимается попытка анализа специфики и политической роли Ассамблеи народа Казахстана (АНК) с точки зрения становления и последовательного развития современной структуры межэтнических отношений в Республике Казахстан. Основной целью статьи является определение институциональной роли АНК с точки зрения процесса развития казахстанской политической нации. Автор пытается прояснить государственно-политическую роль АНК и подытожить опыт её развития.

Riakhonov Shyngyz. The assembly of the people of Kazakhstan as an institute for regulating inter-ethnic relations in the Republic of Kazakhstan

This article represents an attempt at the analysis of specificity and political role of the Assembly of the People of Kazakhstan (APK) in the context of formation and successive development of the current structure of inter-ethnic relations in the Republic of Kazakhstan. The main aim here is to ascertain the APK's institutional role from the viewpoint of development of the Kazakhstan political nation. The author purports to shed light on the APK's public policy functions and to summarize its effective experience.

Key words: *political nation, Kazakhstan, the Assembly of the People of Kazakhstan.*

Проблема інституційного супроводження державної політики регулювання міжнаціональних відносин є невід'ємною складовою практики будь-якого державного організму, що намагається досягнути стану певної міжетнічної рівноваги на підконтрольній йому території. Як слушно зазначає в цьому контексті Р. Бретон¹, залежно від рівня інституційної інтеграції відповідних етнокультурних спільнот можна говорити про різні прояви «інституційної цілісності» (англ. institutional completeness) відповідних громад, що відображається на характері їх відносин із загальнодержавними органами влади. Саме тому формування інституційних механізмів загальнонаціональної інтеграції різних етнокультурних спільнот може вважатися важливим завданням національної політики у сфері міжетнічних відносин.

У контексті суспільного розвитку Республіки Казахстан привертає увагу формування і еволюція Асамблеї народу Казахстану (до 2007 р. – Асамблея народів Казахстану) як ключового інституційного елемента проведення цілеспрямованої політики міжетнічної інтеграції навколо ідеї єдиної казахстанської ідентичності. Заснована 1995 р. за ініціативою президента Республіки Казахстан Н. А.

Назарбаєва, Асамблея народів Казахстану (далі – АНК) з самого початку стала основним консультативно-дорадчим органом у сфері міжетнічних відносин і зберігає таку роль і по сьогодні. Враховуючи цю обставину, метою цієї статті є визначення фактичної ролі АНК у процесі формування ідеї казахстанської політичної нації як основної матриці взаємної інтеграції різних етнокультурних спільнот Республіки Казахстан, а також підведення попередніх підсумків діяльності АНК у цьому контексті.

Передусім необхідно зазначити, що діяльність АНК протягом тривалого часу привертає увагу казахстанських дослідників. Тут варто звернутися до деяких із відповідних наукових праць. Зокрема, Л. А. Прокопенко² виклав офіційну позицію казахстанської експертної спільноти, що гуртується навколо АНК, щодо здобутків практичної та аналітичної діяльності цього органу, а також його місця у структурі регулювання міжетнічних відносин у казахстанському суспільстві. У свою чергу, Д. А. Нарматова³ запропонувала комплексний погляд на розвиток АНК як «суспільно-політичного інституту поліетнічної держави» (за термінологією самої дослідниці), причому основний акцент нею зроблено на ролі національних центрів, що функціонують у контексті АНК. Нарешті, З. Т. Азізова⁴ концентрує увагу на проблемі взаємодії між ЗМІ та АНК, а отже й ролі останньої у становленні загальнонаціональної інформаційної політики Республіки Казахстан.

З іншого боку, діяльність АНК також отримала висвітлення у працях зарубіжних дослідників. Зокрема, А. Вежбіцкі⁵ згадує про діяльність АНК у контексті загального огляду специфіки становлення проекту казахстанської політичної нації, а Ж. К. Нургалієва⁶ розглядає АНК як орган, що може стати або механізмом реалізації «етнократії» або опорою розвитку «багатонаціональної» державності. У будь-якому разі, можна стверджувати, що АНК та специфіка її діяльності наразі ще не знайшли належно повного відображення у працях, присвячених проблематиці міжетнічних відносин у Республіці Казахстан.

У зв'язку з цим, необхідно розпочати розгляд інституційного внеску АНК у становлення та осмислення основної проблематики міжетнічних відносин у сучасному казахстанському суспільстві. Передусім слід наголосити на тому, що створення АНК відбулося за безпосередньою ініціативою Н. А. Назарбаєва, з точки якого діяльність цього органу мала стати одним із ключових елементів

реалізації запропонованого після 1995 р. проекту створення казахстанської політичної нації⁷. Як стверджував сам Н. А. Назарбаєв, метою роботи АНК має стати вироблення такого сценарію розвитку казахстанської національної ідентичності, в рамках якого стало б можливим як збереження культурних традицій кожної з етнічних груп, що проживають у Казахстані, так і об'єднання їхніх зусиль навколо загальнонаціональної моделі політичного, економічного та соціального розвитку⁸. Тим самим Н. А. Назарбаєв накреслив основні риси того політичного дискурсу, в межах якого з того часу і розвивалася діяльність АНК.

У суто організаційно-інституційному плані робота АНК спирається на достатньо складну та розгалужену організаційну структуру. Як «низову» основу цієї структури можна розглядати етнокультурні об'єднання (ЕКО), що репрезентують себе як виразники інтересів відповідних етнокультурних спільнот. За даними на 2015 р., близько 8,9 млн осіб брало участь у приблизно 30 тис заходів та ініціатив, що, за твердженням представників АНК, були ініційовані та проведені відповідними ЕКО⁹. Зокрема, можна згадати такі ЕКО, як Координаційну Раду Асоціації російських, козацьких та слов'янських організацій Казахстану, Республіканський етнокультурний центр уйгурів Казахстану та Асоціацію громадських об'єднань німців Казахстану «Відродження»¹⁰. Перша з цих структур робить наголос на представництві передусім тих громадян Казахстану східнослов'янського походження, які ідентифікують себе із «козацькою» культурною ідентичністю, як у цьому можна переконатися, переглядаючи офіційний веб-сайт Координаційної Ради¹¹. Водночас, поряд із організаціями «козацького» спрямування, до складу Ради входять також і суто етнокультурно орієнтовані структури (наприклад, «Північно-Казахстанський обласний білоруський центр «Радзіма»¹²). Організації, що входять до складу Ради, утримуються від суто політичних заходів та коментарів, загалом декларуючи свою участь у загальнонаціональних проектах АНК.

Ще однією важливою структурною ланкою АНК є регіональні АНК. Вони є більш формалізованими структурами, ніж ЕКО, та зосереджують свою діяльність на проблематиці міжетнічних відносин у межах відповідних регіонів Казахстану. Як приклад можна навести діяльність регіональної АНК м. Астани, столичний статус якої від-

повідним чином впливає на специфіку її роботи. Так, у 2014–2016 рр. регіональна АНК м. Астани організувала проведення низки науково-практичних конференцій та «круглих столів», присвячених проблемам розвитку різних етнокультурних громад Республіки Казахстан (зокрема, української¹³). Відповідні заходи були переважно сфокусовані на тематиці, пов'язаній із певними пам'ятними датами, наприклад, святкуванні національних свят відповідних держав. Водночас, регіональна АНК м. Астани неодноразово ставала також організаційним форумом проведення заходів загальнонаціонального значення в рамках АНК. Наприклад, у вересні 2016 р. представники регіональної АНК брали участь у розширеному засіданні Центру медіації з питань запобігання та вирішення конфліктів АНК – структурного органу, на який покладено відповідальність за розвиток механізмів медіації (посередництва) та запобігання міжетнічних конфліктів¹⁴. Увага АНК до місцевого та регіонального виміру такого роду медіації може бути, таким чином, розцінена як прояв усвідомлення важливості залучення низових ланок АНК до реалізації загальноорганізаційних завдань.

На наступному рівні інституційної ієрархії перебувають власне загальнонаціональні органи АНК. До них належать передусім Депутатська група, Науково-експертна Рада, Рада медіації АНК, а також Клуб журналістів та експертів АНК, Рада суспільної згоди та Рада матерів при АНК. Кожна з цих структур пов'язана з відповідними органами державної влади Казахстану та вирізняється власною сферою компетенції. Зокрема, до функцій Депутатської групи належить реалізація основних пріоритетів роботи АНК у Мажилісі (нижній палаті) Парламенту Республіки Казахстан через сприяння «формуванню казахстанського патріотизму, казахстанської ідентичності шляхом консолідації етносів Казахстану на основі громадянської та духовно-культурної спорідненості за провідної ролі казахської мови та культури казахського народу»¹⁵. Відповідно, до пріоритетів роботи Депутатської групи також належать «активна участь у розробці, реалізації та вдосконаленні державної демографічної та міграційної політики», «недопущення політизації етнічного чинника, проявів екстремізму та радикалізму в суспільстві», а також налагодження та реалізація співробітництва АНК з ключовими державними органами Республіки Казахстан¹⁶. На основі вищезазначеного

можна зробити висновок, що Депутатська група виконує функцію зв'язку та координації роботи АНК із офіційними структурами державної влади Республіки Казахстан у контексті їхньої компетенції регулювати ключові сфери міжетнічних відносин у державі.

Натомість, Науково-експертна Рада репрезентує власне науково-дослідницьке «крило» АНК, тим самим забезпечуючи послідовність та обґрунтованість пропонованої АНК політики у сфері розбудови загальнонаціональної ідентичності та розв'язання основних проблем, що можуть виникати у відносинах між різними етнокультурними групами Казахстану. До складу Ради входять 32 науковці, у тому числі керівники провідних профільних наукових установ та організацій (зокрема, ректор Євразійського Національного університету ім. Л. Н. Гумільова Є. Б. Сидиков, директор Казахстанського інституту стратегічних досліджень при Президенті Республіки Казахстан Є. Т. Карін, віце-міністр освіти та науки Республіки Казахстан Т. О. Баликбаєв та інші¹⁷). До компетенції Науково-експертної Ради належить визначення основних тенденцій розвитку етнополітичних процесів у межах Республіки Казахстан, науково-експертне супроводження діяльності АНК з актуальних питань казахстанської етнополітики, та загальна координація науково-дослідницької роботи у сфері міжетнічних та міжконфесійних відносин¹⁸. Тим самим Науково-експертна Рада являє собою науково-аналітичний механізм, що багато в чому сприяє поточному розумінню етнополітичної ситуації не лише членами АНК, а й посадовими особами основних органів державної влади Республіки Казахстан. До практичних заходів у рамках Науково-експертної Ради залучені також учасники Науково-експертної групи АНК, яка побудована за регіональним принципом та включає провідних науковців у сфері етнополітичних досліджень «на місцях»¹⁹. Тим самим забезпечується постійний моніторинг етнополітичної ситуації та зв'язок між центральним апаратом Науково-експертної Ради та місцевими спеціалістами.

Рада медіації АНК є більш практично орієнтованим органом Асамблеї, адже на неї покладено відповідальність за реалізацію одного з ключових напрямків роботи АНК – моніторингу, запобігання та подолання міжетнічних конфліктів. Рада перебуває в тісному взаємозв'язку з основними громадськими організаціями та органами державної влади Республіки Казахстан. Зокрема, підписано

домовленості про співпрацю із Верховним Судом, Генеральною Прокуратурою, Міністерством внутрішніх справ, Міністерством юстиції, Міністерством освіти та науки, та низкою інших центральних органів виконавчої влади Республіки Казахстан²⁰. Тим самим забезпечується послідовність медіаторської роботи Ради та можливість використовувати важелі державного примусу для покарання провокаторів можливих міжетнічних та міжконфесійних конфліктів. Станом на лютий 2017 р. Раді медіації, за участі інших органів АНК, вдалося створити розгалужені регіональні та локальні мережі медіації АНК, до складу яких нині входять 2207 Рад суспільної згоди, 2141 Рад матерів, 17 кабінетів медіації, а також 13 регіональних Рад медіації²¹. Такі дані свідчать про значну зацікавленість державної влади Казахстану в ефективному функціонуванні інфраструктури міжетнічної медіації в рамках АНК.

Важливу організаційну роль у контексті діяльності АНК відіграє також Республіканська державна установа «Қоғамдық келісім» («Суспільна згода») при Президенті Республіки Казахстан (далі – РГУ «Қоғамдық келісім»). Специфікою роботи цієї інституції є її наголос на інтегральному забезпеченні діяльності АНК у цілому. Тому до складу РГУ «Қоғамдық келісім» входять як відділи, до компетенції яких належить підтримання тісного зв'язку з окремими ЕКО, так і ті, що займаються координацією науково-методичних розробок у рамках Науково-експертної Ради АНК, так і, нарешті, відділи, зайняті безпосередньо організаційно-адміністративною роботою та перспективним плануванням діяльності АНК у цілому²². Таким чином, можна стверджувати, що діяльність РГУ «Қоғамдық келісім» багато в чому забезпечує цілісність роботи АНК як такої. Цей орган також взаємодіє з Академією державного управління при Президенті Республіки Казахстан, проявом чого є послідовна робота з проведення відповідних соціологічних досліджень, що є формою постійного моніторингу етнополітичної ситуації в Республіці Казахстан. Для прикладу тут можна згадати Комплексне соціологічне дослідження «Асамблея народу Казахстану та її роль у консолідації казахстанського суспільства (на 2015–2017)», яке безпосередньо пов'язане з визначенням короткотермінового впливу ініціатив АНК на формування єдиної загальнонаціональної ідентичності у рамках побудови казахстанської політичної нації²³. Тим

самим демонструється зацікавленість фахівців РГУ «Қоғамдық келісім») у підвищенні ефективності роботи АНК у межах основної компетенції АНК.

Крім того, необхідно наголосити на тісному взаємозв'язку історичного досвіду діяльності АНК із основними державними програмами та ініціативами вищої влади Республіки Казахстан у сфері етнополітики. Відразу після створення АНК (1995 р.) Президент Республіки Казахстан Н. А. Назарбаєв запропонував розглядати АНК як ключовий майданчик обміну позиціями та формування єдиної консолідованої моделі для формування казахстанської національної ідентичності нового зразку. У цьому сенсі VII сесія АНК (грудень 2000 р.) стала переломним моментом розвитку АНК як державно-політичного проекту, оскільки саме на цій сесії відбувся відомий виступ Н. А. Назарбаєва, у ході якого Президент Республіки Казахстан проголосив: «Ми створили Казахстан, тепер завдання – створити казахстанців»²⁴. Саме в контексті цієї тези варто розглядати схвалену в грудні 2000 р. Стратегію АНК, у якій вперше було задекларовано необхідність підвищення ролі АНК у контексті реалізації Стратегії «Казахстан-2030» (схвалена 1997 р.), у тому числі в плані недопущення «діяльності, спрямованої на підрич національної безпеки держави, розпалювання соціальної, національної, родової та релігійної... ворожнечі»²⁵. Як можна побачити із проаналізованих вище поточних напрямів діяльності АНК, відповідний пріоритет і досі посідає надзвичайно важливе місце у повсякденній діяльності Асамблеї.

Наступним етапом розвитку діяльності АНК став період 2000-х років, у ході якого спостерігався виразний акцент на визначенні самого дискурсу «казахстанської нації» як основи регулювання етнополітичної сфери життя казахстанського суспільства. Затверджена 2002 р. Указом Президента Республіки Казахстан Стратегія діяльності АНК на середньостроковий період (до 2011 р.) робила наголос на «залученні інститутів громадянського суспільства» до розбудови єдиної структури регулювання міжетнічних відносин у казахстанському суспільстві²⁶. У 2004 р. було опубліковано Доктрину національної єдності (оновлено 2010 р.), що стала очевидним проявом такої дискурсивної діяльності АНК. У тексті Доктрини зроблено наголос на необхідності досягнення «Національної Єдності, заснова-

ної на визнанні спільної для всіх громадян системи цінностей та принципів»²⁷. Доктрина також затвердила принципи «Одна країна – одна доля» та «Різне походження – однакові можливості» як основу казахстанської моделі мультикультуралізму за умов визнання єдності політичної нації Республіки Казахстан²⁸. Створення 2008 р. Депутатської групи АНК також продемонструвало важливість Асамблеї як етнополітичного інституту з точки зору перспективного розвитку казахстанської політичної системи в цілому²⁹.

У 2010-х роках можна простежити подальше зміцнення присутності АНК у загальній структурі етнополітичного регулювання. Наприклад, можна згадати про розбудову вищезгаданої Ради медіації та зростання її загального місця та значення у структурі етнополітичних інститутів державної влади Республіки Казахстан³⁰. Так само й розвиток РГУ «Қоғамдық келісім» як основи організаційної інфраструктури АНК може розглядатися як прояв подальшої інституалізації та зміцнення державницької ролі АНК з точки зору пріоритетів національної політики Казахстану.

Таким чином, можна зробити кілька висновків щодо сутності та перспектив АНК як механізму етнополітичного регулювання. По-перше, АНК не має в своєму розпорядженні прямих механізмів здійснення та/або контролю над проведенням державної етнополітичної діяльності, незважаючи на те, що Рада медіації АНК останнім часом демонструє тенденції до повноцінної інтеграції до структури органів виконавчої влади Республіки Казахстан. По-друге, розгалуженість організаційної структури АНК вказує на різносторонність можливих напрямів діяльності Асамблеї, і в той же час – на певну їхню обмеженість проблематикою науково-аналітичного та водночас протокольно-офіційного характеру. Саме тому, якщо АНК зможе в подальшому підвищити свій інституційний статус, Асамблеї необхідно посилити конкретизацію основних напрямів своєї діяльності, а також підвищити ступінь координації своїх складових ланок.

1. *Breton R.* Ethnic Relations in Canada: Institutional Dynamics. Montreal and Kingston: McGill's Queen University Press, 2005. 424 p. 2. *Прокопенко Л. А.* Концепция развития Ассамблеи народа Казахстана и задачи по дальнейшему укреплению национального единства // Новые вызовы и задачи этнополитики: технологии урегулирования, управления и мониторинга: сборник лекций и материалов семинара-тренинга в помощь организаторам и слушателям курсов

повышения квалификации государственных служащих, руководителей этнокультурных и других объединений. Вып. 2. [под общей ред. Е. Л. Тугжанова, Б. С. Абдрасилова, А. К. Садвокасовой]. Астана: Академия государственного управления при Президенте Республики Казахстан, 2014. С. 9–19; *Прокопенко Л. А.* Регулирование межэтнических отношений: международные стандарты и казахстанская практика // Новые вызовы и задачи этнополитики: технологии урегулирования, управления и мониторинга: сборник лекций и материалов семинара-тренинга в помощь организаторам и слушателям курсов повышения квалификации государственных служащих, руководителей этнокультурных и других объединений. Вып. 2. [под общей ред. Е. Л. Тугжанова, Б. С. Абдрасилова, А. К. Садвокасовой]. Астана: Академия государственного управления при Президенте Республики Казахстан, 2014. С. 20–33. **3.** *Нарматова Д. С.* Деятельность Ассамблеи народов Казахстана как общественно-политического института полиэтнического государства: автореф. дисс. ... канд. полит. наук. Алматы: [б. и.], 2005. 32 с. **4.** *Азизова З. Т.* Влияние средств массовой информации на этнополитические процессы в Республике Казахстан: автореф. дисс. ... канд. полит. наук. Алматы: [б. и.], 2008. 30 с. **5.** *Вежбицки А.* Перспективы формирования казахстанского народа // Вестник Евразии. 2006. № 4. С. 48–62. **6.** *Нурғалиева Ж. К.* Поиски новой этнической идентичности в Республике Казахстан как национализирующем государстве // Вестник Санкт-Петербургского университета. Серия 12. Социология. Вып. 3. Ч. 1. С. 77–83. **7.** *Деятельность Ассамблеи народа Казахстана / Ассамблея народа Казахстана.* URL: <http://assembly.kz/ru/deyatelnost-assamblei-naroda-kazahastana>. **8.** *Назарбаев Н. А.* Казахстан – 2030. Процветание, безопасность и улучшение благосостояния всех казахстанцев. Послание Президента страны народу Казахстана. URL: http://www.akorda.kz/ru/addresses/addresses_of_president/page_poslanie-prezidenta-respubliki-kazakhstan-n-a-nazarbaeva-narodu-kazakhstan-oktyabr-1997-g_1343986436. **9.** *Опыт Ассамблеи народа Казахстана по участию этнокультурных объединений в решении комплекса общегосударственных задач.* URL: http://assembly.kz/sites/default/files/print_pdf/print_pdf_mpdf/uchastie_etnokulturnyh_obedineniy_v_reshenii_kompleksa_obshchegosudarstvennyh_zadach.pdf. **10.** Там же. **11.** *Координационный Совет русских, казахских и славянских организаций в Казахстане.* URL: <http://kksko.kz>. **12.** Там же. **13.** *Круглый стол ко Дню Конституции Украины.* URL: <http://astana.assembly.kz/ru/news/kruglyy-stol-ko-dnyu-konstitucii-ukrainy>. **14.** *Расширенное заседание Центра медиации по вопросам предотвращения и разрешения конфликтов.* URL: <http://astana.assembly.kz/ru/news/rasshirennoe-zasedanie-centra-mediacii-po-voprosam-predotvrashcheniya-i-razresheniya-konfliktov>. **15.** *Положение о депутатской группе «Ассамблея народа Казахстана».* URL: <http://assembly.kz/ru/polozhenie-o-deputatskoj-gruppe-assambleya-naroda-kazahastana>. **16.** Там же. **17.** *Научно-экспертный совет АНК.* URL: <http://assembly.kz/ru/nauchno-ekspertnyy-sovet-ank>. **18.** Там же. **19.** *Научно-экспертная группа АНК.* URL: <http://assembly.kz/ru/neg-ank>. **20.** *Модель функционирования Центра медиации при Ассамблее народа Казахстана.* URL: <http://assembly.kz/sites/default/files/>

print_pdf/print_pdf_mpdf/model_funkcionir_ctntra-mediacii-ank.pdf 21. *Международный диспут-форум Ассамблеи народа Казахстана «Роль института медиации в обеспечении общественного согласия»*. URL: <http://www.parlam.kz/ru/blogs/abdrayim/Details/6/41784> 22. *Основные направления деятельности структурных подразделений РГУ «Қоғамдық келісім» при Президенте Республики Казахстан (в соответствии с Указом Президента РК от 17 июня 2014 г. № 837)*. URL: <http://assembly.kz/ru/deyatelnost-0> 23. РГУ «Қоғамдық келісім». URL: <http://assembly.kz/ru/rgu-kogamdyk-kelisim> 24. *Якушева Ю. В.* Национальное законодательство Республики Казахстан в сфере межэтнического взаимодействия в период независимости // «Дискуссия». Политематический журнал научных публикаций. 2013. № 7(37). URL: <http://www.journal-discussion.ru/publication.php?id=90> 25. Там же. 26. Там же. 27. *Доктрина национального единства Казахстана / Казинформ*. 2010. 29 апреля. URL: <http://www.inform.kz/rus/article/2263364> 28. Там же. 29. *Якушева Ю. В.* Цит. работа. 30. *Модель функционирования Центра медиации при Ассамблее народа Казахстана*. URL: http://assembly.kz/sites/default/files/print_pdf/print_pdf_mpdf/model_funkcionir_ctntra-mediacii-ank.pdf; *Международный диспут-форум Ассамблеи народа Казахстана «Роль института медиации в обеспечении общественного согласия»*. URL: <http://www.parlam.kz/ru/blogs/abdrayim/Details/6/41784> 22

Riakhanov Shyngys. The assembly of the people of Kazakhstan as an institute for regulating inter-ethnic relations in the Republic of Kazakhstan

The present article reflects on the actual role played by the Assembly of the People of Kazakhstan (APK) in the context of regulating inter-ethnic relations in the Republic of Kazakhstan, with a view to placing this body into a wider political and institutional context. Drawing on the concept of institutional completeness as suggested by R. Breton, the author strives to evaluate the capability of APK to play its stated role as the focus of merging the stated goal of safeguarding ethnic diversity with that of promoting the notion of the unified Kazakhstani political nation.

Hence, the structure of this article unfolds as follows. First, the positions of several notable scholars, both from Kazakhstan and international ones, are presented, with a view to demonstrating the basic array of positions that the respective specialists tend to assume in regard of APK's efficacy. Further, their viewpoints on the Assembly's effective role are duly restated.

Subsequently, the article goes on to reflect on APK's organizational structure, as well as the functional roles supposedly played by each of its respective constituents. This part of the analysis begins with the observations on the Ethnic-Cultural Communities (ECC), wherein the case of the Coordination Council of Russian, Cossack and Slavic Organizations of Kazakhstan is presented as an example of such an ECC. Then the analysis goes on to cover the role played by regional APK sections, with that of Astana (capital of the Republic of Kazakhstan) singled out in particular. The author surmises that regional APK sections are likely to play mainly ceremonial role, but they may increase their prominence in the future.

Consequently, central bodies of APK are presented for analysis, with both Council for Mediation and Scientific-Expert Council to be regarded as the most salient functional elements of the former. The author concludes that each of these bodies is tightly integrated both with the wider academic community and central bodies of executive power so that the impact of their activities on the ethno-political relations within the Kazakhstan society may prove to be rather significant. The “Social Accord” Institution, affiliated with the Office of the President of the Republic of Kazakhstan, is meanwhile assessed as the key administrative body that may contribute to a more thorough mode of operations for the future reform of APK.

The article concludes with the estimation of the historical experiences of APK within the context of the Kazakhstan nation-building strategy promoted by President Nursultan Nazarbayev and enshrined in a number of official documents (such as the 2004 National Unity Doctrine as amended and updated in 2010). The author notes that the main trait of this historical development would concern the justification of a peculiar Kazakhstani model of multiculturalism, wherein the values of ethnic diversity are seen as fully compatible and mutually constitutive of the concept of the unified political nation to involve all citizens of Kazakhstan.

Key words: political nation, Kazakhstan, the Assembly of the People of Kazakhstan.